

Τ Ο Ξ Ε Σ Τ Ο Υ Π Ω Μ Α

Ο να νυστάζει τις χωρίς να ήμπορη να κοιμηθῆ εἶναι βάσανος, τὴν ὁποῖαν καλῶς γνωρίζουν κατὰ τὰ θερινὰ καύματα οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐὰν δοκιμάσῃ ν' ἀναγνώσῃ, στερεῖται μετ' ὀλίγον τῆς ἰκανότητος να κρατῆ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς, ἀλλ' εὐθὺς ἅμα σβύσῃ τὸ κηρίον, τὸν ἀναγκάζει να τοὺς ἀνοίξῃ καὶ πάλιν ἡ ἀνικανότης να κοιμηθῆ.

Ἡ τοιαύτη μεταξὺ νυσταγμοῦ καὶ ἀϋπνίας πάλη καὶ τὰ ἀλλεπάλληλα ἀψίματα καὶ σβυσίματα τοῦ κηρίου παρατείνονται πολλάκις μέχρι τῆς πρωΐας, ἢ τῆς ἐξαντλήσεως τῆς θήκης τῶν πυρείων. Οὐδεμίαν γνωρίζω κατάστασιν ὀδυνροτέραν τῆς νυσταλέας ταύτης ἀγρυπνίας, ἂν τύχῃ μάλιστα να ἐπιδεινώσῃ ταύτην δαγκάματα σκνιπῶν καὶ κωνώπων. Εἰς ταῦτα προστίθενται πολλάκις καὶ τὰ κέντρα τῆς συνειδήσεως, κατὰ τὰς τοιαύτας πρὸ πάντων ὥρας ἐλεγχούσης ἡμᾶς, δι' ὅσα ἔτυχε να πράξωμεν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου μας ἀνόητα ἢ κακὰ ἔργα. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔκλινα να ὑποθέσω ἰδιαιτέραν μου ψυχοπάθειαν, μέχρις οὐ ἔτυχε ν' ἀνεύρω εἰς τὴν *Φιλοσοφίαν τοῦ Ἀσυνειδήτου* τοῦ Ἐδ. Χάρτμαν ἀκριβῆ τοῦ ἰκανῶς, ὡς φαίνεται, συνήθους τούτου φαινομένου περιγραφῆν. Τὸ κυρίως χαρακτηρίζον τὴν ψυχικὴν ταύτην διάθεσιν εἶναι ὅτι βλέπομεν τὰ πράγματα ὡς διὰ μεγεθυντικοῦ φακοῦ, θεωροῦντες ἄξια να ζυγισθῶσιν εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς τελευταίας κρίσεως παραπτώματα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἤρκειτο ὁ παπᾶς να ἐπιβάλλῃ ὡς ἐπιτίμιον εἴκοσι μετάνοιες καὶ τριήμερον ἀποχὴν ἀπὸ οἴνου καὶ ἐλαίου, ὡς ἐκανόνισε τὴν ἐξῆς ἰδικὴν μου ἀμαρτίαν.

Ὁ ἥλιος ἐμεσουράνει κάθετος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐνῶ ἀνηρχόμεν μετὰ ὀμηλικοῦ δωδεκαετοῦς συμμαθητοῦ μου τὸν ἀνήφορον, τὸν ἄγοντα εἰς γείτονα τῆς Ἐρμουπόλεως ἐξοχὴν καλουμένην Πισκοπιό, ἢ σχολαστικῶς Ἐπισκοπεῖον. Ὡς πάντες γνωρίζουσι τὰ βουνα τῆς Σύρου εἶναι γυμνότερα τοῦ Ἀδάμ, τὸ χόρτον εἶναι τελείως ἄγνωστον καὶ ἡ βλάστησις περιορίζεται εἰς ψωριώσας τινὰς τὸ φθινόπωρον φρασκομηλέας καὶ ἡλιοκαεῖς κατὰ τὸ θέρος ἀκάνθας.

Εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων προηγεῖτο ἡμῶν κατάξηρος κ' ἐκεῖ-

νος ψωραλέος ὄνος, σύρων επιπόνως βαρέλαν ὕδατος, τοποθετημένην ἐπὶ εἶδους διτρώχου χειραμάξης ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν γραΐας χωρικής. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς δὲν ἐβλέπαμεν, ἀλλὰ μόνην τὴν βράχιν, ἣτις τοσοῦτον εἶχε κυρτωθῆ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν καὶ τῶν μόχθων, ὥστε ἐσχημάτιζεν ὀρθὴν σχεδὸν μὲ τὰ σκέλη τῆς γωνίας.

Τὸν ὄνον, τὴν βαρέλαν καὶ τὴν γραΐαν εἶχαμεν ἀκολουθήσει μηχανικῶς, ἀπὸ τὴν παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου βρούσιν μέχρι τῆς ἐγγιζούσης κορυφῆς αὐτοῦ, ἀσθμαίνοντες καὶ ἄφωνοι ἐκ τῆς ζέστης καὶ τοῦ καμάτου. Ὁ πυρακτωμένος κονιορτὸς ἔκαιεν ὡς θερμὴ στάκτη τὰς πτέρνας τῶν ποδῶν μας, ἐνῶ ἐτύφλωνε τοὺς ὀφθαλμούς μας τῶν λευκῶν βράχων ἢ ἀκτινισβολία. Παντὸς εἶδους μῦγαι ἐβόμβουον περὶ τὴν κεφαλὴν μας καὶ αἱ ἀκρίδες ἐπερίμεναν σχεδὸν νὰ τὰς πατήσωμεν, διὰ νὰ τιναχθῶσι δι' ἐνὸς πηδήματός εἰς μακρὰν ἀπόστασιν, ἀνοίγουσαι ὡς ριπίδιον τὰ κόκκινα ἢ γαλανὰ των πτερά.

Ἡ γραΐα ἔσυρε πάντοτε τὸ καπίστρι, ὡς νὰ ἤθελε νὰ βοηθήσῃ τὴν ἐπίπονον πρόβασιν τοῦ ἀσθμαίνοντος ὑποζυγίου τῆς· οἱ κακῶς προσηρμοσμένοι τροχοὶ ἔτριζαν πενθίμως καὶ τὸ ἐπ' αὐτῶν βαρέλιον ἐξηκολούθει νὰ ταλαντεύεται πρὸς δεξιὰν καὶ ἀριστεράν ὡς μεθυσμένος βραχῆς.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ μεσημβρινὸς θαίμων μου ἐνεφύσησεν ἰδέαν, ἣτις μ' ἔκαμε νὰ γελάσω.

— «Γιαννακό, ἐπιθύρισα εἰς τὸ ὠτίον τοῦ συντρόφου μου, δεκνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ἐκ στουτίου πῶμα τῆς βαρέλας, «δὲν θὰ ἦτο νόστιμον ν' ἀνοίξωμεν τὴν βρούσιν ; »

Ἡ ἰδέα μου τόσον τοῦ ἤρεσε, ὥστε τὸν ἔκαμεν ἀμέσως νὰ λησμονήσῃ τὴν κούρασίν του· ἐπλησίασεν ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν ποδῶν εἰς τὸ βαρέλι, ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ σώματος, ἐστράφη τότε νὰ μὲ κυττάξῃ, ἐξέφραξε μετὰ ἐνθαρρυντικὸν νεῦμά μου τὴν ὀπὴν καὶ τὸ νερόν ἐξεχύθη ὡς κρυστάλλινος κρουνοὸς ἐπὶ τῆς κονιορτώδους ἀτραποῦ.

Περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι εὐθύς μετὰ τὸ πραξικόπημα εὐρέθη καὶ πάλιν πλησίον μου ὁ Γιαννακός, ἢ ὅτι οἱ τέσσαρες πόδες μας ἦσαν ἔτοιμοι εἰς φυγὴν. Κατεσκοπεύαμεν τὴν γραΐαν, ἣτις ὅμως δὲν ἐστράφη, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο βαρῦκοος ἢ δυστυχής.

Ἐφ' ὅσον ἐξηκολούθει ἡ χύσις, τὸ βῆμα τοῦ ὄνου ἀπέβαινε ταχύτερον· τὸ κενωθὲν βαρέλι ἀντὶ νὰ βαρυταλαντεύεται ὡς μεθυσμένος, ἐχόρευεν εὐθύμως κατὰ τὰς ἀνωμαλίας τῆς ὁδοῦ μεταξὺ τῶν δύο τροχῶν, οἵτινες ἀνακουφισθέντες κ' ἐκείνοι ἀπὸ τὸ ὑπερβολικὸν βάρος ἔπαυσαν νὰ τρίζωσιν ἀπαισίσως. Μετ' ὀλίγον ἀντὶ νὰ σύρεται ὁ ὄνος ὑπὸ τῆς γραΐας,

ἤρχισε νὰ σύρη ἐκεῖνος τὴν γραῖαν. Τοῦτο ἦτο τόσον ἀσύνηθες, ὥστε τὴν ἔκαμε νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι κάτι ἔκτακτον εἶχε συμβῆ. Ἐσταμάτησε, ἀφῆκε τὸ κάρον νὰ προχωρήσῃ ἐν ἧ δύο βήματα καὶ εἶδε τὴν ἀφρακτον τρύπαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέσταζαν αἱ τελευταῖαι ῥανίδες τοῦ τόσον ἐπιπόνως μετακομισθέντος ὕγρου. Τότε μόνον ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ μᾶς εἶδεν καὶ εἶδομεν καὶ ἡμεῖς τὸ πρόσωπόν της. Ὁμοιάζεν ἑκατοντοῦτις, κάτισχνος, ξηρὰ καὶ μαύρη ὡς μούμια τῆς Αἰγύπτου. Ἐπεριμέναμεν φωνάς, ὕβρεις, κατάρας ἢ καὶ πετροβόλημα. Οὐδὲ λέξιν ὅμως μᾶς εἶπεν, ἀλλ' ἠρκέσθη νὰ στενάξῃ· ἀδύνατον ὅμως εἶναι νὰ λησμονήσω τὸ ἄφω-
νον παράπονον τοῦ βλέμματός αὐτῆς, ὅταν ἐπέρασεν ἔμπροσθέν μας ἐπιστρέφουσα νὰ μεταγαμίση τὸ βαρέλι της εἰς τὴν μακρὰν ἀπέχουσαν βρύσιν. Τὸν Γιαννακὸν ἔτυχε νὰ ἐπανίδω εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ εἴκοσιν ὅλα ἔτη καὶ οὐδ' ἐκεῖνος τὸ εἶχε λησμονήσει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13^ῃ Σεπτεμβρίου 1897

EMMANOYHΛ Δ. ΡΟΪΔΗΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΕΪΛΑΝΗΣ

ΝΕΑΝΙΑΙ ΤΗΣ ΚΕΪΛΑΝΗΣ